

1 TYYn ekologisen kestävyys ohjelma

2

3	1.	TYY ympäristötoimijana ja ilmastovaikuttajana	1
4	2.	TYYn ekologisen kestävyys ohjelman näkökulmat	2
5	2.1	Ympäristötietoisuuden lisääminen.....	2
6	2.2	Kestävät hankinnat ja tilat	2
7	2.3	Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen kestävästi	3
8	2.4	Ympäristövaikuttaminen	3
9	3.	Ylioppilaskunnan tavoitteet ja toimenpiteet	3
10	3.1	Ympäristötietoisuuden lisääminen.....	3
11	3.2	Kestävät hankinnat ja tilat	4
12	3.3	Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen	5
13	3.4.	Ympäristövaikuttaminen	5
14	4.	TYYn järjestöjen tavoitteet ja toimenpiteet	6
15	4.1	Ympäristötietoisuuden lisääminen.....	6
16	4.2	Kestävät hankinnat ja tilat	7
17	4.3	Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen	7
18	4.4.	Ympäristövaikuttaminen	8
19	5.	Ohjelman seuranta, raportointi ja päivittäminen	8

20

21 1. TYY ympäristötoimijana ja ilmastovaikuttajana

22 TYYn ekologisen kestävyys ohjelma antaa suuntaviivat ympäristöasioiden
23 huomioimiselle Turun yliopiston ylioppilaskunnassa. Ohjelma käsittelee sekä TYYn
24 toimintaa että TYYn järjestöjen toimintaa.

25 TYYn linjapaperin mukaisesti ylioppilaskunnalla tulee olla aktiivinen rooli ympäristö- ja
26 ilmastokriisiin liittyvässä yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä ilmastokriisiä
27 ehkäisevässä toiminnassa. Ylioppilaskunnan tulee olla suunnannäyttäjä ja edelläkävijä,
28 joka toiminnallaan näyttää esimerkkiä järjestöille sekä sidosryhmille.

29

30 TYY vaatii toimia ympäristökriisin, eli ilmastokriisin ja biodiversiteettikriisin,
31 pysäyttämiseksi. Ympäristökriisi on aikamme suurin sukupolvi poliittinen kysymys, sillä
32 riittämättömien poliittisten toimien vuoksi ympäristökriisin tuoma epävarmuus ja
33 kustannukset kasautuvat nuorille.

34 Vastuu ilmastokriisin ja biodiversiteettikriisin pysäyttämistä on julkisella vallalla.
35 Julkisen päätöksenteon tulee olla linjassa voimassa olevan kansainvälisen
36 ilmastopimuksen kanssa ja tavoitella maapallon keskilämpötilan nousemisen
37 hillitsemistä 1,5 asteeseen. Suomen on oltava edelläkävijä ja ajettava nykyistä
38 kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa ja
39 Euroopan Unionissa.

40 Ilmastovaikuttaminen on vakiintunut osa TYYn toimintaa. TYYn ilmastovaikuttamisen
41 kohteena ovat TYYn jäsenet, järjestöt, yliopisto ja muut sidosryhmät sekä päättäjät
42 hallinnon eri tasoilla. TYYn oman toiminnan tarkastelu sekä siitä viestiminen tätä
43 ohjelmaa hyödyntäen on yksi TYYn ilmastovaikuttamisen muoto.

44 Ympäristöasiat tulee huomioida kokonaisvaltaisesti TYYn toiminnassa kestävä kehityksen
45 periaatteiden mukaisesti. TYYn ekologisen kestävyys ohjelma keskittyy ekologisen
46 kestävyys ulottuvuuteen. Myös muut kestävä kehityksen ulottuvuudet, eli sosiaalinen,
47 kulttuurinen ja taloudellinen ulottuvuus, ovat tärkeä osa kestävä kehityksen
48 kokonaisuutta. On tärkeää ymmärtää myös niiden vaikutus TYYn toimintaan ja huomioida
49 ne toimintaa ohjaavia dokumentteja laadittaessa sekä siten TYYn jokapäiväisessä
50 toiminnassa.

51

52 2. TYYn ekologisen kestävyys ohjelman näkökulmat

53 Ekologisen kestävyys ohjelmassa kuvataan TYYn sisäistä toimintaa sekä järjestöjen
54 toimintaa neljästä eri näkökulmasta. Näkökulmat ovat ympäristötietoisuuden lisääminen,
55 kestävä hankinnat ja tilat, tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen kestävästi sekä
56 ympäristövaikuttaminen.

57 2.1 Ympäristötietoisuuden lisääminen

58 Ympäristötietoisuuden lisäämisen tarkoitus on tuoda ylioppilaskunnan toimijat ja järjestöt
59 tietoisiksi toiminnan vaikutuksista ympäristöön ja auttaa heitä arvioimaan ja raportoimaan
60 näitä vaikutuksia. Sekä TYY että järjestöt käyttävät ekologisen kestävyys ohjelmaa
61 ympäristötoimiensa mittaamiseen raportoimalla sen tavoitteiden toteutumisesta sisäisesti
62 päätetyllä tavalla. Ympäristötietoisuuden lisääminen on luontainen osa TYYn toimintaa ja
63 kestävä kehityksen teemat koskevat kaikkia ylioppilaskunnan toiminnan sektoreita ja TYY-
64 konsernia.

65 2.2 Kestävät hankinnat ja tilat

66 Ekologisesti kestävien hankintojen tekeminen on osa ylioppilaskunnan ja järjestöjen arjen
67 valintoja. Kulutustottumuksien muokkaamisella on merkittäviä ympäristövaikutuksia,
68 joten tilojen ja materiaalien hankinnassa, käytössä ja huollossa tulee huomioida
69 kestävyysnäkökulmat. Matkustustapaa suunniteltaessa on huomioitava matkustamisen
70 vaikutukset ympäristöön.

71 *2.3 Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen kestävästi*

72 Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisellä ympäristöasiat huomioiden pienennetään
73 tapahtumien negatiivisia ympäristövaikutuksia ja vaikutetaan yhteisöön näyttämällä
74 esimerkkiä siitä, miten tapahtumia järjestetään kestävästi. Jo suunnitteluvaiheessa on
75 tärkeää määrittää, mitkä periaatteet tilaisuutta järjestettäessä otetaan huomioon.

76 *2.4 Ympäristövaikuttaminen*

77 Ympäristöasiat ovat läpileikkaava teema yhteiskunnassa, ja siten jokaisella
78 ylioppilaskunnan ja järjestöjen toimijalla on mahdollisuus tehdä ympäristövaikuttamista.
79 Aktiivisella ympäristövaikuttamisella voidaan lisätä opiskelijoiden osallisuutta
80 ympäristökysymyksiin. Ympäristövaikuttamisen tavoitteena on lisätä tietoisuutta kestävä
81 kehityksen teemoista ja ilmastokriisistä sekä vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan.

82

83 **3. Ylioppilaskunnan tavoitteet ja toimenpiteet**

84 Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kaikkea TYYn toimintaa. Tavoitteet ja
85 toimenpiteet on jaoteltu edellä mainittujen näkökulmien mukaisesti. Jokaisen näkökulman
86 alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita sekä niitä edistäviä toimenpiteitä.

87 Vastuutahot on lihavoitu toimenpideoasioissa. Jos vastuuta ei ole erikseen määritetty tietylle
88 toimijalle, vastuu ohjelmaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta on
89 TYYn työntekijöillä ja hallituksella.

90 *3.1 Ympäristötietoisuuden lisääminen*

Tavoite: Jokainen TYYn toimistolla tuntee kestävä kehityksen ohjelman ja tietää, miten ympäristöasiat liittyvät omaan sektoriin.
--

Pääsihteeri kouluttaa uudet työntekijät ja uuden hallituksen TYYn ekologisen kestävyys ohjelmasta. Ympäristövastaava tukee ekologisen kestävyys ohjelman huomioimista osana jokaisen sektorin toimintaa toteuttamissuunnitelman tekemisen yhteydessä. Testamentteihin lisätään osiot siitä, millä tavalla kestävä kehitys huomioidaan kullakin sektorilla.
--

91

Tavoite: Ympäristösiipi ja muut siivet ovat merkittävä ympäristötietoisuutta lisäävä toimija kampuksella.

TYYn siivet koulutetaan TYYn ekologisen kestävyys ohjelmasta ja siitä, miten he voivat vaikuttaa ympäristöasioihin. Siipien kouluttaminen on hallituksen vastuulla.

92

Tavoite: TYYn järjestöt tuntevat TYYn ekologisen kestävyuden ~~kestävän kehityksen~~ ohjelman ja hyödyntävät ympäristöopasta toiminnassaan.

TYYn hallituksen ympäristövastaava ja ympäristösiipi kouluttavat järjestötoimijoita kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi tapaamisia ja koulutuksia järjestetään vuoden aikana järjestötoimijoiden tarpeiden mukaan.

93

94 3.2 Kestävät hankinnat ja tilat

Tavoite: TYYn ruokahankinnat ovat kestäviä.

Ruokahankinnoissa suositaan ensisijaisesti kasvikunnan tuotteita liha- ja maitotuotteiden sijasta. Lisäksi suositaan Reilun kaupan sertifiikatun tuotteita sekä kotimaisia sesonkituotteita. Pitkällä aikavälillä siirrytään kohti kokonaisvaltaisesti kestävämpää tarjontaa.

95

Tavoite: TYY ei tee turhia hankintoja ja hankinnat tukevat kiertotaloutta.

Hankintoja tehtäessä harkitaan hankinnan tarpeellisuutta. Lisäksi hankittaessa on kiinnitettävä huomiota valittavasta tuotteesta syntyvään pakkausjätteen määrään. Hankinnoissa suositaan kierrätettyjä tavaroita ja tarpeettomat tavarat kierrätetään.

96

Tavoite: Ruokahävikin määrä TYYn toiminnassa vähenee.

Ruokahävikin määrä minimoidaan ja ruokahävikin määrästä raportoidaan seurantalomakkeella.

97

Tavoite: TYY vähentää matkustamisesta syntyviä päästöjä.

Matkustettaessa valitaan ensisijaisesti ympäristöystävällisin matkustusmuoto. Henkilöautoa ja lentoja käytetään vain perustellusta syystä. Ennen matkustamispäätöksen tekemistä tulee harkita, onko tapahtumaan tarkoituksenmukaista osallistua etäyhteyttä hyödyntäen.

98

Tavoite: TYYn vuokratiloissa on riittävä astia- ja tiskauskapasiteetti, jotta vuokraajien ei tarvitse käyttää kertakäyttöastioita.

Tilavastaava päivittää kalustoa ja ohjeita tarpeen vaatiessa.

99

Tavoite: Turun ylioppilaslehti huomioi toiminnassaan ympäristönäkökulmat.

Johtokunta ottaa painopaikkaa valitessa huomioon ympäristönäkökulman tarjouspyynnössä ja tarjousta hyväksyessä sekä pohtii yhdessä toimituksen kanssa keinoja hävikkimateriaaliksi päätyvien lehtien määrän pienentämiseksi.

100

101 3.3 Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen

Tavoite: TYyn tilat ovat esimerkki tiloista, joissa on huomioitu ympäristönäkökulmat.

TYyn hallituksen ympäristövastaava huolehtii, että tiloissa on ohjeistus kierrättämiseen ja veden ja sähkön säästämiseen. Tilojen lämpötila on säädettävä vakioksi 18-22 astetta.

102

Tavoite: TYyn tiloissa kierrätetään muovi-, bio-, paperi-, kartonki-, lasi-, metalli- ja polttokelpoinen jäte.

TYyn pääsihteeri, tilavastaava ja hallituksen ympäristövastaava huolehtivat siitä, että kierrättäminen on mahdollista kaikissa TYyn tiloissa. Ympäristövastaava seuraa kierrättämisen toteutumista ja edistää järjestöjen kierrätysmahdollisuuksia.

103

Tavoite: TYyn tapahtumista syntyvää jätettä vähennetään.

TYyn tapahtumissa ei käytetä kertakäyttöastioita. Tarkoituksenmukaiset kierrätysmahdollisuudet tapahtumissa vähentävät jätteen määrää.

104

Tavoite: Tapahtumasuunnittelussa tunnistetaan valintojen vaikutus tapahtuman päästöihin.

Opiskelijakulttuurisektori huomioi tapahtumia ja tilaisuuksia suunnitellessaan ekologisen kestävyys näkökulmat.

105

106 3.4. Ympäristövaikuttaminen

Tavoite: TYyllä on aktiivinen rooli ympäristö- ja ilmastokriisiin liittyvässä yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Hallitus ja ympäristövastaava seuraavat ympäristöön liittyvää poliittista keskustelua ja osallistuvat siihen opiskelijan näkökulmasta.

107

Tavoite: TYyn ääni kuuluu yliopistolla kestävä kehityksen asioissa.

TYY on edustettuna yliopiston ympäristöön liittyvissä ryhmissä. TYY viestii ryhmissä tekemästään työstä järjestöille ja jäsenille.

108

Tavoite: TYY vaikuttaa järjestöjensä toimintaan niin, että ekologinen kestävyys toteutuu laajasti yliopistoyhteisössä. TYY on esimerkki järjestöilleen.

TYYn koulutuksissa tuodaan esiin koulutettavaan teemaan liittyvät ympäristönäkökulmat. Ekologisen kestävyys ohjelman järjestöosuutta toteutetaan aktiivisesti. TYY viestii ympäristöratkaisuistaan järjestöille ja jäsenille.

109

Tavoite: Koko ylioppilaskunta, mukaan lukien Universtas-konserni, toimii ekologisesti kestävästi.

TYY kannustaa yhteistyötahojen toiminnan kehittämistä entistä ympäristöystävällisemmäksi.

110

111

112 4. TYYn järjestöjen tavoitteet ja toimenpiteet

113 Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat TYYn järjestöjen toimintaa. Tavoitteet ja
114 toimenpiteet on jaoteltu osiossa kaksi mainittujen näkökulmien mukaisesti. Jokaisen
115 näkökulman alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita sekä niitä edistäviä toimenpiteitä.

116 TYYn järjestöjä koskevat ekologisen kestävyys ohjelman vastuutahot on lihavoitu
117 toimenpideoasioissa. Ohjelman järjestöosuuden toteutumisesta vastaa järjestön
118 ympäristövastaava yhdessä hallituksen kanssa. Kunkin järjestön tapahtumia järjestävät
119 tahot vastaavat siitä, että tapahtumat noudattavat TYYn ekologisen kestävyys ohjelmaa.
120 Jos vastuuta ei ole erikseen määritetty tietyille toimijalle, vastuu ohjelmaan kirjattujen
121 tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta on järjestön hallituksen nimeämällä
122 toimijalla.

123 TYYn kestävä kehityksen ohjelman lisäksi järjestöjen toimintaa tukee TYYn ympäristöopas,
124 johon on kerätty konkreettisia toimintaohjeita.

125 4.1 Ympäristötietoisuuden lisääminen

Tavoite: Järjestöllä on tehtävään perehdytetty ja koulutettu ympäristövastaava.

Ympäristövastaava osallistuu TYYn ympäristökoulutuksiin.

126

Tavoite: Järjestön hallitus on tietoinen järjestön toiminnan ympäristövaikutuksista ja TYYn ympäristöoppaasta ja ohjelmasta.

Järjestön ympäristövastaava ohjeistaa järjestön hallitusta TYYn kestävä kehityksen ohjelman järjestöosuuden tavoitteista ja kestävästä toimintatavoista. Järjestön hallitus tarkastelee toimintansa nykytilaa ja pohtii mahdollisia toimenpiteitä kestävyys edistämiseksi omassa toiminnassaan.

127

128 *4.2 Kestävät hankinnat ja tilat*

Tavoite: Järjestön ruokahankinnat ovat kestäviä.

Järjestö suosii ruokahankinnoissaan ensisijaisesti kasvikunnan tuotteita liha- ja maitotuotteiden sijasta. Lisäksi suositaan Reilun kaupan sertifikaatin tuotteita sekä kotimaisia sesonkituotteita. Pitkällä aikavälillä siirrytään kohti kokonaisvaltaisesti kestävämpää tarjontaa.

129

Tavoite: Ruokahävikin määrä järjestön toiminnassa vähenee.

Ruokahankintoja tekevät järjestötoimijat suunnittelevat huolella ostokset, jolloin ei jää ylimääräistä ruokaa. Ylijäämäruoka hyödynnetään ja ruokahävikin määrää seurataan esimerkiksi seurantalomakkeen avulla.

130

Tavoite: Järjestö ei tee turhia hankintoja ja hankinnat tukevat kiertotaloutta.

Järjestö tekee hankintoja vain tarpeeseen ja niitä tehdessä tulee pohtia hankintojen pitkäikäisyyttä ja kestävyyttä sekä esimerkiksi hankinnasta syntyvää pakkausjätettä. Hankinnoissa suositaan kierrätettyjä tavaroita. Esimerkiksi vuosijuhlahankinnoissa suositaan aineettomia lahjoja.

131

Tavoite: Järjestö vähentää matkustamisesta syntyviä päästöjä.

Matkustettaessa valitaan ensisijaisesti ympäristöystävällisin matkustusmuoto. Henkilöautoa ja lentoja käytetään vain perustellusta syystä. Ennen matkustamispäätöksen tekemistä tulee harkita, onko tapahtumaan tarkoituksenmukaista osallistua etäyhteyttä hyödyntäen. Tilaisuuksien järjestämipaikkoja valittaessa tapahtuman järjestäjät huomioivat joukkoliikenteen hyödyntämismahdollisuudet.

132

133 *4.3 Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen*

Tavoite: Järjestön tiloissa tai tapahtumissa ei tuhlata sähköä ja vettä.

Järjestö huomioi, että tilojen ekologiseen käyttöön on selkeät ohjeistukset.

134

Tavoite: Järjestön tiloissa kierrätetään muovi-, bio-, paperi-, kartonki-, lasi-, metalli- ja polttokelpoinen jäte.

Järjestössä huolehditaan vastuujaosta kierrättämisen osalta ja ohjeistetaan tilojen käyttäjiä kierrättämisestä.

135

Tavoite: Järjestön tapahtumista syntyvää jätettä vähennetään.

Järjestö ei käytä tilaisuuksissa kertakäyttöastioita, vaan hyödyntää esimerkiksi TYYMA-astioita. Jo tapahtumia suunniteltaessa otetaan huomioon jätteidenlajittelu- ja kierrätysmahdollisuudet sekä lajitteluastioiden riittävyys.

136

137 4.4. Ympäristövaikuttaminen

Tavoite: Järjestö pitää esillä ympäristöasioita jäsenilleen.

Järjestö tiedottaa ympäristöön liittyvistä asioista ja tekemistään ympäristöratkaisuista jäsenilleen ja kannustaa osallistumaan ympäristöaiheisiin kampanjoihin kuten #SiistiVappuun ja TYYn kestävä kehityksen viikkoon.

138

Tavoite: Aine- ja tiedekuntajärjestöt edistävät aktiivisesti tiedekunnassaan tai oppiaineessaan ympäristöasioita.

Järjestö tuo yliopistolle esiin ajankohtaisia asioita liittyen opetukseen, tiloihin ja muihin järjestön toiminnanalaan liittyviin ympäristöasioihin. Esimerkiksi järjestön koulutuspoliittinen vastaava voi tuoda koulutuspoliittiseen keskusteluun opiskelijoille tärkeitä kestävä kehityksen teemoja.

139

140

141 5. Ohjelman seuranta, raportointi ja päivittäminen

142 Tavoitteiden toteutumista seurataan osana muuta jatkuvaa toimintaa ja niistä tulee kunkin
143 sektorin kirjata merkintä toimintakertomukseen sekä testamenttiin.

144 TYYn hallituksen ympäristövastaava ja pääsihteeri seuraavat ohjelman toteutumista
145 vuositasolla varmistaen, että kukin sektori on kirjannut omalta osaltaan kestävä kehityksen
146 tavoitteiden etenemisen toimintakertomukseen. Hallituksen ympäristövastaava ja
147 pääsihteeri kirjaavat toimintakertomukseen toimet, jotka eivät ole sektorikohtaisia- sekä
148 koostavat ekologisen kestävyys ohjelman toteutumista koskevan katsauksen
149 puolivuotiskertomukseen.

150 Ympäristövastaava aikatauluttaa vuodessa yhden kestävä kehityksen tilannekatsauksen
151 toimiston henkilöstölle ja hallitukselle. Ympäristövastaava yhdessä ympäristösiiven kanssa
152 tarkastelee ekologisen kestävyys ohjelman ajanmukaisuutta ja päivittämistarvetta neljän
153 vuoden välein. Ympäristöopas päivitetään viimeistään ohjelman päivittämisen yhteydessä.